

MŰEMLÉK- ÉS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

LENDVAJA -KABFA

KÖZSÉG

TELEPÜLÉSTERVÉHEZ

Készült:
2026.

KÉSZÍTETTÉK:

Művi értékvédelem:

Fercsák Ágnes	okl. településmérnök TT 20-0277
Bakucz András	okl. építész tervező művész építész vezető tervező É/I 18-0237 műemlékvédelmi szaktanácsadó BME 9102.

Régészeti értékvédelem:

Simmer Livia	szakértői engedélyszám: 18-002
--------------	--------------------------------

Tartalom

I.	Értékvizsgálat.....	3
I.1.	A település történeti leírása (a történeti település- és tájszerkezet alakulása, a történeti településmag)	3
I.2.	A település régészeti örökségének felmérése újonnan beépítésre szánt területnek kijelölt terület esetén terepbejárással	20
I.2.1.	A régészeti örökség védelmére vonatkozó jogszabályok	20
I.2.2.	A község régészeti kutatása	22
I.2.3.	Régészeti terepbejárás.....	23
I.2.4.	Nyilvántartott régészeti lelőhelyek	25
I.2.5.	I.2.5. Területhasználat és terület állapota a kulturális örökség összefüggésrendszerében.....	30
I.3.	A védett műemléki értékek települési értékleltára, értékkataszter	31
I.3.1.	a világörökségi, és a világörökségi várományos helyszínek és területek,	31
I.3.2.	az országos építészeti örökség elemei,.....	31
I.4.	A helyi építészeti örökség települési értékleltára, amely értékkataszterben az önkormányzati főépítész által meghatározottak szerint tartalmazza a helyi építészeti örökség országos vagy helyi védelemre méltó elemeit	32
I.4.1.	településszerkezet.....	32
I.4.2.	telekstruktúra és az utcavonal-vezetés.....	33
I.4.3.	utcakép vagy utcakép részlet	34
I.4.4.	egyéb településkarakter elemek.....	38
I.4.5.	építményrészlet vagy az alkalmazott anyaghasználat, tömegformálás, homlokzati kialakítás	40
I.4.6.	táj- és kertépítészeti alkotás, egyedi tájérték, növényzet	54
I.4.7.	szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor	55
2.	A rendezés során tervezett változások hatáselemzése.....	60
2.1.	A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése	60
Az értékleltárban szereplő egyes elemek tekintetében változások nem tervezettek. A helyi építési szabályzatban megállapított építési övezetek vagy övezetek beépítési előírásai (melybe az elemek tartoznak) biztosítják az értékek fennmaradását, mely nagyban függ a tulajdonos által elvégzendő karbantartási munkálatok megvalósulásától.....		
2.2.	A 2.1. pontban szereplő változások hatásai	60
2.2.1.	a régészeti örökségre.....	60
2.2.2.	a történeti településre, település- és tájszerkezetre.....	61
2.2.3.	a települési értékleltárban szereplő műemléki értékekre	61
3.	Az értékvédelmi terv tartalmazza	61

3.1. az értékleltárban szerepeltetett értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények.....	61
3.2. az önkormányzati feladatok meghatározása.....	62

1. Értékvizsgálat

1.1. A település történeti leírása (a történeti település- és tájszerkezet alakulása, a történeti településmagj)

Lendvajakabfa község a Zala vármegye délnyugati részén, a szlovén-magyar határszélen, Lenti járásban, a járásközponttól 13,5 km-re északnyugati irányban, található. Szomszédos települései Nemesnép, Baglad és Resznek községei; a tőle délnyugatra fekvő Kebeleszentmárton viszont már Szlovéniához tartozik. Közúton Resznek község felől a 7418-as útból kiágazó 74161-e úton érhető el.

A község tájféldrajzi értelemben a Nyugat-Zalai-dombságon belül, a 485 km² területű Kerka-vidék (Hetés) nevű kistáj települése. A kistajat északról a Felső-Zala-völgy, keletről a Göcseji-dombság, délről az Alsó-Mura-sík határolja. Felszíne északnyugatról délkelet felé haladva alacsony dombsági tájból egyenetlen tagolt síksággá lankásodik.

A Zalai-dombság a hordalékkúp jellegű tájak csoportjába tartozik. Alapját több ezer méter vastagságban homokos, agyagos, márgás pannon tengeri üledék alkotja, amire az egész régióra jellemző folyóvízi homok ráakódott. Ezen az alapon kezdődött meg az (Ős)-Rába és a Mura hordalékkúpjának épülése, amely nyugatról kelet felé fejlődött. Az önálló Zalai-dombság megszületése a terület emelkedéséhez kapcsolható, aminek hatására a folyók a 200-300 m magas felszínt felszabdalták. Ma a Zalai-dombság jellegét az észak-déli irányú völgyek és a dombsági hátaik rendszere adja meg. A terület nagyon változatos, ezért többféle talaj alakult ki. Leginkább barna erdőtalajok találhatók, amelyek a dombvidékeken – így a Kerka-vidéken is – közepesen termékenyek. A csapadékosabb hegyvidéken gyengébb minőségű, savanyúbb talajok is előfordulnak, míg a löszös területeken jó termőképességű csernozjom talajok is kialakultak. Az észak-dél irányú völgyekben gyakran találhatunk mocsarakat és lápokot. A völgyek így nem kedveztek a települések létesítésének, amelyek ezért a völgyközi hátaik lábánál és a dombhátaikon alakultak ki. A völgytalpakat rétként és legelőként, a lankás lejtőket szántóként használták. Sűrű erdők – jellemzően bükkösök – alakultak ki a barna erdőtalajokon és barnaföldeken.

Éghajlatát illetően mérsékelt meleg, mérsékelt nedves térségként jellemezhetjük. Nem mocsaras, és alig van rajta víz: a nyíltvízi felszínek aránya 0,15%. A táj DK-i részén, a Csertapatak vízgyűjtőjében található néhány kisebb víztározó. A kistáj nagyrészt vegyes területfelhasználású térség, kivéve az északnyugati részét, amely erdőgazdálkodási célterület: 38%-a szántóföld, 39%-a túlnyomórészt lomblevelű fák-ból álló erdő, 10%-a pedig gyepek. A földhasználatot az erdeifenyő és gyertyános-tölgyes állományok, illetve a szántóföldek mozaikja jellemzi.

A zalai táj erős tagoltságát az is kifejezi, hogy kialakultak a mindennapi élethez kapcsolt („megélt”) tájak fogalmai és a néprajzban használatos elnevezései: Őrség, Hetés vagy Göcsej. Az így megvont határok azonban nem merevek, ezért elmondható, hogy a Göcsejben feltárt néprajzi anyag egész Délnyugat-Dunántúlra jellemző, s a szomszédos zalai települések népi

kultúráját is reprezentálja. A Hetés elnevezés összefügg a „hetes” számnévvel ami egy korábbi, de ma már nem ismert egyházi vagy közigazgatási egység emlékét őrzi. Az elnevezés 1509-ben bukkant fel először a törökdúlás nyomán szükséges bírósági területi összevonások miatt. Hetés falvainak megnevezése koronként változó és az egyes kutatók is más-más területeket jelöltek meg a néprajzi táj határaként. Napjainkban Hetés 10 települése közül Bödeháza, Gáborjánháza, Szijártóháza és Zalasombatfa Magyarországhoz tartozik, Bánuta (Banuta), Göntérháza (Genterovci), Hidvég (Mostje), Kámaháza (Kamovci), Radamos (Radmožanci) és Zsitkóc (Žitkovci) pedig a Szlovén Köztársaság területén található. Lendvajakabfa a Kebele-pataktól északra, a Göcsej és a Hetés néprajzi tájak találkozásánál fekszik, ebből kifolyólag az előbbi hagyományaihoz és gazdálkodási formáihoz kapcsolódik leginkább (Nemesnép, Baglad, Resznek), de érezhetők benne a hetési befolyások is.

A vármegye az aprófalvas térségek közé tartozik, tehát bővelkedik az 500 fő alatti lakosú aprófalvakban, ahol a lakosság 13%-a él. Az aprófalvas térségekben jelentős volt a népességfogyás, kedvezőtlenebb a korösszetétel és a jövedelmi helyzet. A falvakban és főleg az aprófalvakban élő foglalkoztatottak héttizede más településre jár dolgozni. A lakhatási körülmények is az aprófalvakban kedvezőtlenebbek, itt magasabb a komfort nélküli lakások aránya. A térség több falva gazdaságilag és társadalmilag elmaradott. Néhány település, ezek között Lendvajakabfa és a Velemér környéki falvak, nagyon gyenge helyzetben vannak. Több falu (pl. Felsőszenterzsébet, Magyarföld, Bödeháza és mások) lakossága erősen fogy, és a népességcsökkenés már nehezen megállítható. Ilyen sok veszélyeztetett falu egyetlen más kistájban sem található. Lendvajakabfa 2011-ben Magyarország hetedik legkisebb települése volt – egy 2025.01.01-i adat szerint 43-an lakják.

A település neve a Jakab személynévnek és a Jakab-fia-János-falva elnevezés megrövidülésével keletkezett. A Lendva előtagot az 1908-as községi névrendezés során kapta, aminek oka az egykori alsólendvai járáshoz tartozás, valamint a Lendva folyó és alsólendva közelsége lehetett. A falu korábbi névalakjai: *Jacobfia*, *Janusfolua*, *Janosfalwa*, *Jakabfalua*, *Jacobianfa*, *Jakabfa*. A helyi emlékezet az egykori Férigy falut tartja Lendvajakabfa elődjének.

Honfoglalás előtti idők

Lendvajakabfa őskori és római kori történetéről nem rendelkezünk pontos adatokkal, mert az itt talált régészeti nyomok nem tették lehetővé a pontos kormeghatározást. A település határában két fontosabb lelőhely ismert: az Alvégi mező és a Faggyas-hegy oldal, melyeknek leletanyaga jelenlegi tudásunk szerint ismeretlen korú cserepekből vagy beazonosíthatóan későbbi, Árpád-kori és középkori, késő-középkori leletekből áll.

Középkor

A 10. század közepén kialakított határvédelmi övezet, a gyeptér külső szélé a Kerka folyóig ért, tehát a Kerkán túli területet csak később, a 11. század végén I. László szlavóniai hódításait követően szálta meg a magyarság. Lendvajakabfa története szorosan összefügg Resznek múltjával, ahol 1282 körül birtokközpont alakult ki, és a század végére erődítményt is emelhettek. Ez utóbbi létezéséről 1326 nyarán olvashatunk először. A rezneki központ birtokosai a Csabi nemzetségtől származnak, akik a 13. században jelentős birtokokat szereztek a Kerka vidéken, az alsólendvai uradalomról északra. Resznek urai a Csabi nemzetségből való Olivér és Herbold voltak. Herboldnak két fia volt, az egyik szintén Herbold, a másik Jakab (tévesen János) egy 1325-ös oklevélben szerepelnek. Jakabnak három fia volt: Lukács, János és István. János nevét Jakabfijánosfalva helységnév örökölte meg, de életéről semmit sem tudunk – adat csak erőszakos haláláról van, mellyel Milleji Sidót gyanúsították, ami hosszas pereskedést idézett elő a Reznekiekkel.

A Lendvajakabfa nevének első írásos említését 1345-ből ismerjük: *Jacobfila Jamusfaluva*, vagyis Jakab-fia-jánosfalva. Ez a név feltehetően a korábban említett birtokos nevére utal. A település 1377-ben Jakabfalua, de később Fényesfelde, Fényesfölde néven is említésre kerül.

1364-ben I. Lajos a Szécsiek birtokába adja Felsőlendva tartozékai között Jakabfalvát. 1370 körül a murakeresztúri apátság birtokaihoz tartozott.

Újkor

A 14-15. században elindult fejlődést a 16. században megjelenő török hadak támadása zavarta meg. A hatása drámai módon átalakította a népességi, gazdasági és a települési viszonyokat egyaránt. A 16. század utolsó harmadában a települések lakói elmenekülnek, azonban a falvak többsége hamarosan újra benépesedik az 1580-as évek végén. A települések egy része már ekkor elpusztul, de a 17. századot is megérő telepek hol puszták, hol lakottak. A török hódoltsági terület szélén vagy a határvidéken élő jobbágyok a töröknek, a földesúrnak, a magyar királynak is adóztak és a végvárnak is tartoztak robottal. Az elszegényedett jobbágyok egy része ezért a királyi Magyarországra húzódott vissza.

1536-ban Egervári János, miután a Szentandrásai család elfoglalta Csütörtökhely és Jakabfijánosfalva helységeket, sikerrel szerzett adománylevelet Ferdinánd királytól, melyben Egervár várát és több birtokkal együtt többek között Jakabfijánosfalvát is megkapta. 1542-ben sógora, Inthai Ferenc részt követel a birtokokból, így Jakabfijánosfalvából is.

1542-ben Egervári Mihály megújítja azt a szerződést, amiben a teljes vasi birtokrészeit, valamint „Reznek és Jakabfalwa, Janusfalwa és Lekfalwa” zalai birtokait Inthai Ferenc részére kölcsönbe adta.

1549-ben Zechewdy Gáspár, Paryas Miklós, Zechewdy Antal és Tarrody Gergely eltiltják Nádasdy Tamást és feleségét Kanizsay Orsolyát „Jakabffyjánosfalva, Lewkfalva, Kerezthwur, Chetherthekehel, Zenth Gergh és Poczmanlaka” birtokrészek birtoklásától és használatától.

1558-ban Nádasdy Tamás és Kanizsai Orsolya fiát Ferencet beiktatják az Egervár várához tartozó falvak birtokaiba – itt Lendvajakabfával *Jakabyanosffalwa* néven találkozunk.

1564-ben a falu birtokosa Nádasdy Kristóf, aki 1569-ben több egyéb faluval és birtokával együtt elzálogosítja Jakabfát (Jakab Janosffalwa) a Kávásiaknak.

1598-ban a 17 lakóházas „*Jacob Janos Falwa*” Resznekkel együtt Nádasdy Tamás a birtoka.

1630-ban Nádasdy Pál elzálogosítja a falut Batthyány Ferencnek.

1669-es Canonica visitatio alapján megtudjuk, hogy Resznekhez tartozik, kápolnája nincs, csupán egy fa harangláb található a faluban. A plébános teendőit Beres István magyar licenciátus látja el, aki egy nemes házában lakik bérlőként a családjával együtt.

Egy XVII. századi összeírásból azt tudjuk meg, hogy a falu kincstári birtok, az egész telkek száma 19,5 és zálogbirtokosok kezén van. A szultánnak évente együttesen évi 25 Ft-ot fizetnek. A földesúr Ali Aga, akinek együttesen évi 30 Ft adót és természetbeni szolgáltatásokat adnak, továbbá 8 szekeret adnak szántásra, gabonahordásra és egyéb dologra, ezeket 16 napig is ott tartják. Irtás szőlő, malom, kocsmá és templom nincs.

1690-ben „*Jakopfalva*” birtokosa Nagy Zsigmond lenti kapitány, a faluban 5 népes jobbágyházat, 2 ekéhez való igásállatot, 30 hold úrbéres szántót és 16 kaszás rétet írnak össze. A falu erdei tölgy és fenyőerdők. A török földesúr „Bassagha” volt, akinek évi 10 Ft-tal és természetbeni szolgáltatásokkal és fuvarozással adóztak.

1693-ban újból a csesztregi plébániához kerül a falu.

A XVIII. század elején Jakabfa birtokosa Széchenyi Zsigmond lett. A faluban ekkor 14 örökös jobbágyot, 1 kézművest, 11 zsellért és 3 házatlan zsellért írtak össze – a velük élő fivéreik száma 10, fiaik hárman vannak. A földeket 1 nyomásban és héromszori szántással művelik. Gabonát ritkán adnak el, zabot és hajdinát, kendert és lent csak házi szükségletre

termelnek. Dohányt, kukoricát és kölest nem vetnek. A rétek mélyen fekszenek, áradásnak kitéttek, ezért nem megfelelő minőségű szénát adnak. A szarvasmarháknak és a lovaknak elegendő a legelő. Halastó, praedium szőlőhely, gyümölcsös nincs, tűzifával közepes mértékben rendelkeznek, épületfának, zsindelynek híján vannak. A molnárnak, akit Varga Mártonnak hívnak egykerekes malma van a Kebele patakon.

1745-ben nézeteltérés támad Resznek és Jakabfa lakói, valamint az új földesúr Széchenyi Ignác között, aki több hosszúfuvart és robotot követelt tőlük. A falu ellen bevetik a katonaságot és 5 jobbágyot bebörtönöznek. A jobbágyok és földesuruk viszonya a következő évben is konfliktusokkal terhelt: a reszniek és a jakabfaiak elhagyták a falut és az erdőkben bujkáltak, hogy megszabaduljanak a rájuk szabott munkáktól, ezért Széchenyi Ignác a falvak csordáit elhajtatta, terményeiket elszállíttatta.

1760-ban a jobbágyok és uruk megegyeztek, hogy a Fagyas-hegyi szőlők után nyolcadot fizetnek, és az itt található, megművelt földek után is adóznak. Szőlőcsősz a falu saját költségén fogad. 1774-es szőlőösszeírásból tudjuk, hogy 37 szőlőbirtokos összesen 91 kapás szőlőt művel, hegyvámot nem ad.

A falut az Első katonai felmérés térképén egyutcás útifaluként látjuk a Szentgyörgyvölgy-pataktól nyugatra. A rajzi ábrázolás szerint az egymenetes vagy hajlított házak az út nyugati felén helyezkednek el. A fő utca leágazik nyugat felé, a Kebele-patak irányába, az út mellett keresztet jelölnek. A fal körül a dombhátakra felhúzódó erdőket, mocsaras területeket és megművelt földeket jelölnek. A településtől északnyugatra a Fagyas-hegyen szőlőművelés zajlik.

I. Lendvajakabfa tágabb környezete az Első katonai felmérésen 1782-1785. - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

2. Lendvajakabfa és Resznek az Első katonai felmérésen 1782-1785. - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

3. Lendvajakabfa és Resznek az Első katonai felmérésen 1782-1785. - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

Vályi András rövid leírásában két Jakabfa nevű települést tárgyal, egyet Szentgyörgyvölgy és egyet Füred környékéről.

Fényes Elek rövid feljegyzésben említi a falut: „Jakabfa, magyar falu Zala, vmegyében: 273 kath. lakos.”

A század végén Szentgyörgyvölgy leányegyházaként szerepel. 1792-ben a falu lélekszáma 223, katolikus vallásúak.

A Második katonai felmérésen határozottabban kirajzolódik a településszerkezet, azonban megjelenése nem változott. Nem nyitottak új utcákat és a falu kiterjedéses sem változott. Új elem a falutól délre a Kebelére telepített malom és a szőlőhegyen jelölt pincék sora. A házak környezetében megművelt földeket látunk, a falu keleti oldalán pedig a patak körüli mocsaras területek helyezkednek el.

Az 1818-as katonai összeírásból kiderül, hogy 36 házban 40 háznép található, a nők száma 139, a férfiak 125-en vannak. Leírják, hogy az agyagos talaj meglehetősen terméketlen, egyharmada tavaszi és őszi vetésre alkalmatlan. Két vetésforgóval dolgoznak, de a jobbágyföldek fele parlagon marad. Három évi tartamra trágyáznak, de a földek egy részét évenként is trágyázzák. A szántást 2-2 ökörrel vagy lóval 3 alkalommal végzik. Áréték másodosztályúak, az áradások sok kárt okoznak. A szőlők fenyőerdőkkel övezett dombokon fekszenek.

4. Lendvajakabfa Lipszky térképén 1799. - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

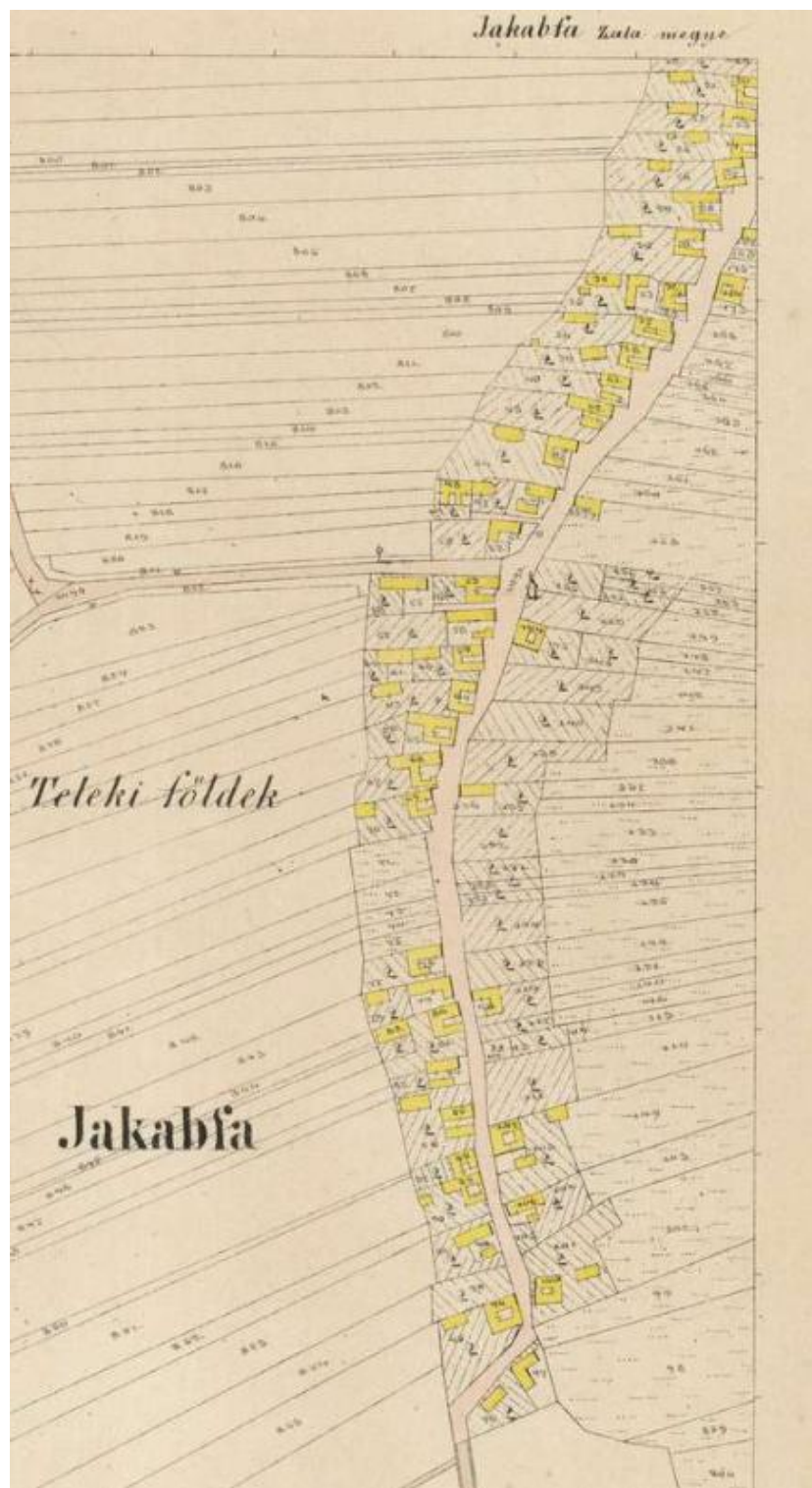

5. Fagyas-hegy és Lendvajakabfa a Második katonai felmérésen 1819-1869. - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

6. Lendvajakabfalva a Második katonai felmérésen 1819-1869. - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

Az 1860-as kataszteri térképen a településről részletesebb képet kapunk. A településszerkezet a korábbiakban megismerttel azonos. Az észak-déli irányú út nyugati oldalán sorakoznak az északi oldalhatárra rendezett lakóházak. Ezek az épületek fából készült kerített házak, mögöttük melléképületekkel, melyek többnyire a telekhatárokon állnak – a keresztbe fordított helyzet nem jellemző. A falu közepén harangláb áll, de a településszerkezetben is tetten érhető, karakteres faluközpont nem alakult ki. A Fagyas-hegyen a szőlőművelés és a kis boronafalú pincék jelöléseit látjuk. Téglá épület csak Gólicza pusztán áll – majorsági épület.

9. Lendvajakabfa kataszteri térképe 1860. részlet - Forrás: <https://maps.hungaricana.hu/>

10. Lendvajakabfa északi része 1860. részlet - Forrás: <https://maps.hungaricana.hu/>

11. Lendvajakabfa „központi” része 1860. részlet - Forrás: <https://maps.hungaricana.hu/>

12. Golica-major 1860. részlet - Forrás: <https://maps.hungaricana.hu/>

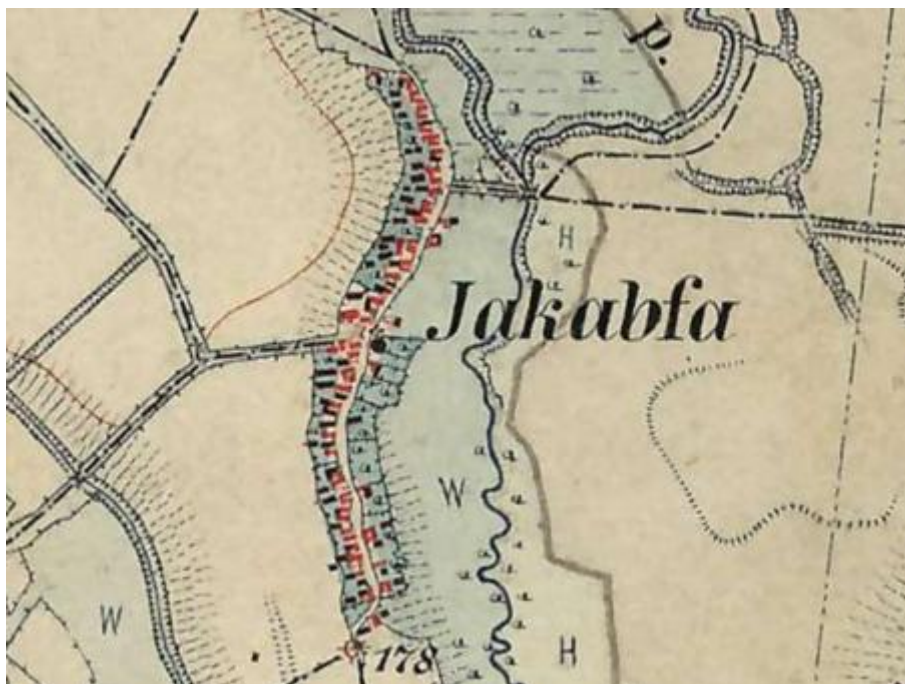

13. Lekfai malom 1860. részlet - Forrás: <https://maps.hungaricana.hu/>

A lekfai malomról egy 1834-es összeírásból tudunk meg többet: Resznekhez tartozik, 3 kerékre jár a Kebele-patakon, környezetében egy molnárház áll és a hozzá tartozó melléképületek.

A Harmadik katonai felmérés térképén az egyutcás útifalu képét látjuk. A leágazó utcák Baglad, Resznek és Kebele felé haladnak, de új házsor nem épült ki. A falu közepén elágazó út és kiteresedés felfogható egyfajta faluközpont kezdeménynek. Valószínűsíthetően kereszttel jelölik a faluban található fa haranglábat, ami az iskolával együtt megépített tartós falazattal

rendelkező harangláb elkészültét követően megszűnhetett. A falutól délre a Lekfai malmot és a Golica-majort látjuk. A Fagyas-hegy délkeleti lankáin szőlőművelés folyik.

14. Lendvajakabfa a Harmadik katonai felmérésen 1896-1887. (1:25000) - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

15. Golica-major és a Lekfai malom a Harmadik katonai felmérésen 1896-1887. (1:25000) - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

Gólicapusztát 1882 táján Resznekhez csatolták. A ma is használt temetőt 1883-ban szentelték.

1890-ben Dr. Berger Ignác miniszteri iskolalátogató beszámolójából megtudjuk, hogy Jakabfán iskola épül még ez év tavaszán, amihez a szükséges mennyiségű téglát kiégették, a beszerzett épületfát pedig előkészítették – A tervrajz elkészítése és a költségvetés bemutatása után kezdődhet az építkezés.

20. század

1908-ban a községi névrendezés során Jakabfa megkapja a Lendva előtagot. A népesség 1900-1960 közötti időszakban erősen megfogyatkozott: a század elején az élve születések száma 43, ez 1960-ra már csak 12.

A 20. század folyamatai döntően befolyásolták a településképet. Míg 1900-ban 20 téglá és 51 egyéb (fa?) falazatú, addig 1960-ra 44 téglá és csak 18 egyéb (fa?) falazatú épület áll a faluban. A tetőhéjalások tekintetében hasonló változásnak lehetünk tanúi: 1960-ra három kivétellel eltűnnek nád vagy zsúpfedéses házak, általánossá válik a cserépfedés.

A lakóházak száma

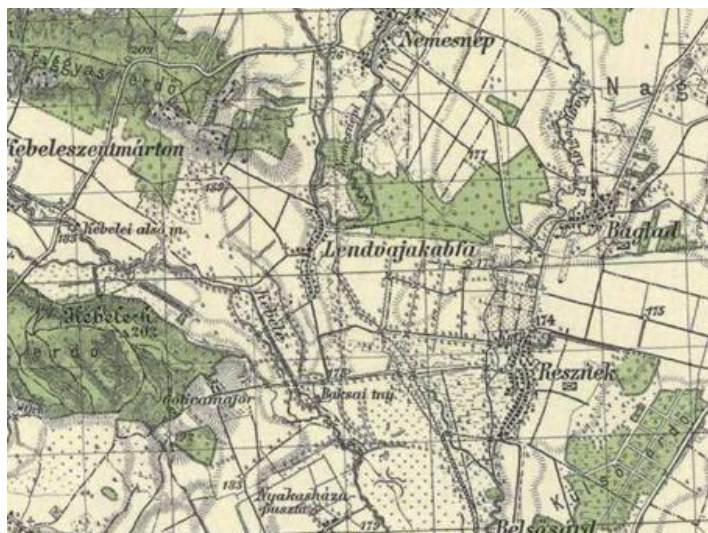
Év	Lakóházak száma
1785	49
1869	71
1886	69
1890	73
1900	71
1910	74
1920	75
1930	75
1941	74
1949	73
1960	64

Az 1941-es felmérésen a falu szerkezete érdemben nem változott: a korábbi településszerkezetet látjuk, azzal a változással, hogy az út keleti oldalára is építenek már házakat, de új utcákat nem nyitnak. A temető felé vezető út kereszteződésében látjuk az iskolát és jelölik a temetői kőkeresztet. A Resznekhez tartozó Gólicamajor körül megszorodtak az épületek, a Lekfai malom Baksai tanya néven került feltüntetésre. Gólicamajor később elveszti jelentőségét és el is tűnik – innen páran a 20. sz. közepén még beköltöznek Lendvajakabfára.

A II. világháborút követően a határsáv kiépülése miatt a falu zsákfaluvá vált és hanyatlásnak indult. Az 50-es évektől kezdve a fiatalok a környező nagyobb településekre költöznek.

16. Lendvajakabfa az 1941-es katonai felmérésen - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

17. Lendvajakabfa tágabb környezete az 1941-es katonai felmérésen - Forrás: <https://maps.arcanum.com>

1948-ban egy nyolcosztályos iskola működik a faluban, 33 tanulóval. A tantermek száma egy, a diákokkal egy tanító foglalkozik.

Az 1949-es népszámlálás adatai alapján 73 lakóház áll a faluban és 272-en lakják. A községi tanács székhelye Resznek. Szentgyörgyvölgyön működik a legközelebbi állatorvos, gépállomása, brigádszállása nincs, a rédicsi földművesszövetkezethez tartozik. A faluban egytantermes iskola működik, melyet még a századfordulón (1890) építettek – a felső tagozatosok 1947-től kezdve Resznen tanulnak. Postája, mozija nincs, de könyvtára van. Helyben működik egy hatósági szülésznő, körzeti orvos Szentgyörgyvölgyön található, de a magasabb szintű egészségügyi ellátáshoz Zalaegerszegre kell utazni. A legközelebbi gyógyszertár Csesztregen található. A vasúti közlekedéshez a rédicsi, a buszközlekedéshez a csesztregi állomást veszik igénybe. A községbe bevezették az elektromos áramot, a falu belterületén van villanyvilágítás, az ásott közkutak száma 1, vízmű, szennyvízcsatorna, esőcsatorna nincs.

Lendvajakabfa 1960-ban vált termelőszövetkezeti községgé, 1964-ben Resznekkel egyesülve ez utóbbi lett az MTSZ székhelye. 1962-ben megszűnt az általános iskola alsó tagozata is a faluban, így az egykori tantermet 1971-ben bővítették és klubhelyiséget

alakítottak ki. 1971-ben a mezőgazdasági szövetkezet 100 férőhelyes tehénistállót épített. Ebben az időszakban a lakóházak száma 58.

A rendszerváltozást követően a falu hátrányos helyzetéből adódó negatív folyamatok érdemben nem változtak.

18. Lendvajakabfa Magyarország katonai térképén 20. sz. második fele.

19. Lendvajakabfa közigazgatási határa

Felhasznált irodalom

CSÁNKI Dezső (1897): Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. III. kötet. Bp. Magyar Tudományos Akadémia. Arcanum Digitális Tudománytár.

CSORBA Péter (2021): Magyarország kistájai. természetföldrajza. Debrecen. Meridián Táj- és Környezetföldrajzi Alapítvány.

FÉNYES Elek (1851): Magyarország geographiai szótára, melyben minden város, falu és pusztá betűrendben körülményesen leíratik. I-IV. köt. Pest. Kozma Vazul. 1851. Online tartalom: Arcanum Digitális Tudománytár.

KISS Lajos (1980): Földrajzi nevek etimológiai szótára. Bp. Akadémiai Kiadó.

KÓSA László–FILEP Antal (1978): A magyar nép táji-történeti tagolódása. (Néprajzi tanulmányok) Bp. Akadémiai Kiadó.

MEZŐSI Gábor (2011): Magyarország természetföldrajza. Bp. Akadémiai Kiadó.

VÁLYI András (1796-1799.): Magyar Országának leírása. I-3. köt. Online tartalom: Arcanum Digitális Tudománytár.

Zala megye helytörténeti lexikona. Kéziratos regesztagyűjtemény. 1960-as évek. Zala Megyei Levéltár.

Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Adatbázis (Online tartalom: <https://archeodatabase.hnm.hu/hu/s?s=Lendvajakabfa&v=list> Letöltés ideje: 2026. 01.20.)

GYURICZA Ferenc (2008): Hogy emléke megmaradjon 12.p. In: Zalai Hírlap hétvége mellékelt 2008.09.20. 64.évf. 221.sz.

Zalamegye. Melléklet: Megyei Élet IX. évf. 8. sz. 1890.02.23. Online tartalom: Arcanum Digitális Tudománytár.

MOLNÁR László (2014): Vízimalmok Zalában. (Zala vármegye malomhelyei) URL.: <https://www.nagykar.hu/keptar/7964/68135.html>

Turul. A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság Közlönye. 1900-3 Bp. Online tartalom: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Turul-turul-1883-1950-1/1900-B6CE/1900-3-BE94/a-geregye-nemzetseg-masodik-befejezo-kozlemenye-BF6A/ii-tamas-vonala-BFEE/> Letöltés ideje: 2026.06.04.

A Felsőlendvai Széchy-család. In: Turul. A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság Közlönye. 1942-1/2. Bp. Online tartalom: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Turul-turul-1883-1950-1/1942-17FA3/1942-12-17FA4/a-felsőlendvai-szechy-csalad8037/?list=eyJmaWx0ZXJzljogeyJNVSI6IFsiTkZPX0tPTlIfVHVydVWxfMSJdfSwglnFIZXJ5Ijoglkpha2FiZmFsdmEifQ> Letöltés ideje: 2026.06.04.

A Csabi nemzetség. In: Turul. A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság Közlönye. 1899-1. Online tartalom: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Turul-turul-1883-1950-1/1899-AA88/1899-1-AA89/a-csabi-nemzetseg-elso-kozlemenye-AB2B/i-a-reznekiek-AB40/a-herbord-aga-AB41/> Letöltés ideje: 2026.06.04.

VÁNDOR László (2020): A reszneki (rezneki) vár története és régészeti kutatása. In: Zalai Múzeum 25. Zalaegerszeg. Göcseji Múzeum. 21-33.pp.

1.2. A település régészeti örökségének felmérése újonnan beépítésre szánt területnek kijelölt terület esetén terepbejárással

Az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakterületi része a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Kormányrendeletben (továbbiakban Korm. r.) foglalt tartalmi követelményeknek megfelelően készült. A régészeti lelőhelyekre vonatkozó adatok csak a készítés időpontjában rendelkezésre álló kutatási adatokat tükrözik. Újabb régészeti jelenség, lelőhely esetleges előfordulása nem kizárható, mely új helyzeteket eredményezhet.

Magyarország Alaptörvénye Alapvetésének P) cikke alapján: „A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”

1.2.1. A régészeti örökség védelmére vonatkozó jogszabályok

Nyilvántartott lelőhelyek:

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 8.§ (1.) bekezdése, valamint 11.§ (2.) bekezdése alapján a nyilvántartott régészeti lelőhelyek a törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak. A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeket *kiemelten vagy fokozottan védett régészeti lelőhely* kategóriába kell sorolni (Kötv. 13. § (3)). Kiemelten védett az a lelőhely, mely kivételes tudományos jelentőséggel, és nemzetközi vagy országos szempontból kiemelkedő fontossággal bír. Fokozottan védett az a régészeti lelőhely, melynek tudományos jelentősége megállapítható, és egy nagyobb tájegységre nézve kiemelkedő fontossággal bír (Kötv. 13. § (4)).

„A kulturális örökség a nemzet egészének közös szellemi értékeit hordozza, ezért megóvása mindenkinek kötelessége. Tilos a kulturális örökség elemeinek veszélyeztetése, megrongálása, megsemmisítése, meghamisítása, hamisítása.” (Kötv. 4.§ (1.) bekezdés)! „A kulturális örökség védelme közérdek, megvalósítása közreműködési jogosultságot és együttműködési kötelezettséget jelent az állami és önkormányzati szervek, a nemzeti szervek, a vallási közösségek, a civil és gazdálkodó szervezetek, valamint az állampolgárok számára.” (Kötv. 5. § (1) bekezdés).

Erre való tekintettel a településfejlesztés során a megvalósítandó, földmunkával járó beruházásokat az alábbi jogszabályok figyelembevételével kell tervezni:

A nyilvántartott régészeti lelőhelyeken megvalósuló tevékenység, építmény, létesítmény engedélyezésére irányuló hatósági eljárásokban a Korm. r. 3. § a) pontja alapján a Zala Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi, Örökségvédelmi, Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztályát, mint szakhatóságot (továbbiakban: szakhatóság) kell megkeresni. A Korm. rendelet 21.§ (1) bekezdésének értelmében nyilvántartott régészeti lelőhelyen állapotromlással – a réteg vagy rétegsor átvágása, a történeti összefüggés megszüntetése, a régészeti leletek eredeti helyükről történő elmozdítása régészeti feltárás nélkül – járó tevékenység csak a szakhatóság engedéllyel végezhető.

A Kötv. 22. §. (3) bekezdése szerint a régészeti lelőhelynek a beruházással kapcsolatos földmunkával érintett részén az örökségvédelmi hatóság által előírt módszerekkel (régészeti megfigyelés, próbafeltárás, illetve teljes felületű megelőző régészeti feltárás) megelőző régészeti feltárást kell végezni.

- Régészeti megfigyelés

A Kötv. 22. § (3) bekezdés a) pontja értelmében, ha a tervezett tevékenység nem vagy csak csekély mértékben érinti a nyilvántartott régészeti lelőhelyet és a régészeti örökség elemeit; ha a régészeti örökség elemeinek előfordulása szórványos; ha a beruházással kapcsolatos földmunka mélysége nem éri el a régészeti örökségi elemek jelentkezési szintjét; ha a nyilvántartott régészeti lelőhely beruházással érintett területét korábban földmunkával bolygatták, illetve ha a beruházás műszaki jellege miatt a régészeti feladatellátás más módon nem végezhető el, régészeti megfigyelést kell előírni. A földmunkák közben végzendő régészeti megfigyelés (Kötv. 7. § 37. pont) célja a beruházás földmunkájának régész által a helyszínen történő folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén a régészeti bontómunka elvégzése és dokumentálása.

- Próbafeltárás

A Kötv. 22. § (3) bekezdés b) pontja szerint próbafeltárást lehet előírni, ha előzetes régészeti dokumentáció nem áll rendelkezésre, vagy annak készítéséhez jogszabályban meghatározottak szerint nem végeznek próbafeltárást, továbbá földkiemeléssel nem járó alapozási technikával tervezett beruházás valósul meg, illetve a nyilvántartott régészeti lelőhely jellege, intenzitása, térbeli kiterjedése vagy rétegsora nem ismert.

- Teljes felületű feltárás

A Kötv. 22.§ (3) bekezdésének c) pontja alapján teljes felületű feltárás írható elő, amennyiben a beruházással érintett lelőhely vagy lelőhelyrész hazánk múltjának kiemelkedő fontosságú forrása, illetve ha a beruházás történeti városmag területén valósul meg, továbbá – a Kötv. 22.§ (3) bekezdésének d) pontja szerint – ha a feltárás a tudományos ismereteket várhatóan jelentős új eredményekkel gazdagítja.

A hatóság a Kötv. 22.§ (4) bekezdése alapján a régészeti feladatokat a lelőhely különböző részei vonatkozásában eltérően is meghatározhatja. A Kötv. 19. § (3) bekezdés szerint a régészeti feltárások költségeit – a mentő feltárás kivételével – a 10. § (1) bekezdésére figyelemmel annak kell fedeznie, akinek érdekében a feltárás szükségessé vált. A régészeti szakfeladatok elvégzésére jogosult intézményről a Kötv. 20.§ (6) bekezdés és a Kötv. 22.§ (5) bekezdésének b) pontja rendelkezik.

A beruházó költségviselését a Kötv. 19.§ (3) bekezdése írja elő. A Kötv. 19.§ (4) bekezdés értelmében a régészeti feladatellátás hatósági ár alapján végezhető. A hatósági árakat a Korm. r. 8. melléklete tartalmazza.

A földmunkával járó *beruházások előkészítése* során előzetes régészeti dokumentáció (a továbbiakban: ERD) készíthető (Kötv. 22.§ (2) bekezdése szerint), különösen a földterület-kiválasztáshoz és nyomvonal-kijelöléshez; nem nagyberuházás esetén a beruházó feltárásra jogosult intézményt bízhat meg ERD elkészítésével.

Nagyberuházások esetén az örökségvédelmi jogszabályok a tervezés és engedélyeztetés során ERD elkészítését írják elő (Kötv. 23/C § (1) bekezdése). Az ERD feladata a tervezett beruházás teljes területe régészeti érintettségének egyértelmű tisztázása, az érintett lelőhely(ek) jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának vizsgálata, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak és a feltárásra jogosult intézmények kijelölése. Az ERD készítéséhez műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, valamint terepbejárás és próbafeltárás kapcsolódik. Az ERD készítésére a kijelölt örökségvédelmi szerv a Kötv. 23/C § (3) bekezdése, valamint az Korm. r. 3.§ (3) bekezdése alapján jelenleg a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ jogosult. A Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ feltárási projekttervet készít (Kötv. 23/D § (1)-(5) bekezdések), melyet a beruházó véleményezhet, módosítását, kiegészítését javasolhatja, véleményét figyelembe kell venni.

A Nagyberuházásokra vonatkozó további jogszabályi előírás, hogy a Kötv. 23/E (5) bekezdése, és a Korm. r. 43 § (3) bekezdés szerint a Nagyberuházás esetén a kivitelezés során a régészeti feltárások területén kívül régészeti megfigyelést kell biztosítani.

Nagyberuházásokkal összefüggő régészeti feladatellátás esetében a Korm. r. 37-45. §-ai alapján kell eljárni.

Régészeti érdekű területek:

A Kötv. 7.§ 30. pontja szerint régészeti érdekű területnek, azaz jelenleg nem tényleges, de lehetséges lelőhelynek minősül minden olyan terület, ahonnan régészeti emlék és leletek előkerülése várható. Elsősorban olyan egykori források, a vízfolyások, erek és folyók árvízmentes partvonulatai közelében fekvő területek, melyek korábbi időszakokban megtelepedésre alkalmasak voltak.

Régészeti érdekű területnek számít a már ismert lelőhelyek közvetlen környéke is, mivel a régészeti lelőhelyek kiterjedése általában nem állapítható meg pontosan.

A régészeti örökség védelme érdekében ezért minden esetben különös gonddal kell eljárni az építési és művelési ág változási engedélyek kiadásakor, mivel bármilyen, a föld felszíne alá mélyedő kivitelezési munkával a régészeti örökség elemei pusztulhatnak el.

Váratlanul előkerülő régészeti emlékek:

A régészeti érdekű területen előkerült, illetve egyéb, váratlanul előkerült régészeti leletek, lelőhelyek esetében a Kötv. 24. § (1)-(5) bekezdések szerint kell eljárni. Törekedni kell a régészeti örökség elemeinek helyszíni megőrzésére, az ingatlan tulajdonosának, az építetőnek és a kivitelezőnek az általa folytatott tevékenységet az előkerülés után a hatóság intézkedéséig haladéktalanul fel kell függesztenie, gondoskodnia kell a helyszín és a lelet őrzéséről, valamint a jegyzőn keresztül értesítenie kell a Zala Vármegyei Kormányhivatal Építésügyi, Örökségvédelmi, Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztályát, illetve a régészeti tevékenység elvégzésére jogosult intézményt (Zalaegerszegi Múzeumok Igazgatósága, 8900 Zalaegerszeg, Batthyány u. 2.). Amennyiben szükséges, a feltárással jogosult szerv köteles a mentő feltárást haladéktalanul megkezdeni, és folyamatosan – az elvárható ütemben – végezni, az előkerült régészeti leletet ideiglenesen elhelyezni. Ha a mentő feltárást nem lehet 30 nap alatt elvégezni, a hatóság ideiglenes védelem alá helyezheti a területet.

A régészeti lelőhelyek megrongálását, megsemmisítését, gondatlan kezelését a Kötv. 82. § alapján szankcionálják.

1.2.2. A község régészeti kutatása

A hatástanulmány régészeti szakterületi rész összeállítása során a szakirodalmi adatok mellett a zalaegerszegi Göcseji Múzeum Adattárában, a Miniszterelnökség Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztálya által vezetett közhiteles nyilvántartásban, az Országos Építésügyi Nyilvántartás (<https://www.oeny.hu/oeny/ivo/>), valamint a Magyar Nemzeti Múzeum online régészeti adatbázisában (<https://archeodatabase.hnm.hu/>) szereplő, Lendvajakabfa területére vonatkozó nyilvántartott régészeti lelőhelyek adatait vettem figyelembe.

A községre vonatkozóan eddig nem készült olyan monográfia, amely átfogóan bemutatta volna annak teljes történeti, néprajzi és régészeti forrásanyagát, és teljes, szisztematikus régészeti topográfia sem áll rendelkezésre. A község területéről jelenlegi

adataink alapján nem ismert őskori lelőhely. A római kort egyfelől a tágabb Kerka-völgyi úthálózati összefüggések, másfelől a Nemesnép–Égett-fenyős lelőhely halomsírhajói képviselik, amelyek nyugati szélé Lendvajakabfa közigazgatási területét is érinti. A zalai római kori halomsírhajók kutatásában Tábori László 1983-as adatgyűjtései és terepbejárásai alapvető jelentőségűek voltak; e kutatástörténeti háttér alapján a Nemesnép–Égett-fenyős halmai a megye római kori temetkezéseinek tágabb körébe illeszkednek. A középkori megtelepedésre több adat is utal: az Alvégi mező Árpád-kori, vasművességgel is kapcsolatba hozható telepnyomként értelmezhető, míg a Telek nevű középkori lelőhely feltehetően a forrásokból ismert Jakabfiajánosfalvával azonosítható.

Lendvajakabfa régészeti értelmezéséhez a Kerka-völgyben 1995–1998 között végzett mikrorégiós kutatások adnak tágabb keretet. A program terepbejárásokkal, szondázásokkal és feltárásokkal vizsgálta a térség településhálózatának és tájhasználatának változásait, de Lendvajakabfát nem önálló kutatási egységként tárgyalta. A település így elsősorban római kori táji-úthálózati összefüggésben, illetve középkori településtörténeti azonosításként – Jakabfiajánosfalva mai megfelelőjeként – jelenik meg. A kutatás fontos regionális háttérrel nyújt, de nem helyettesíti a község önálló, szisztematikus régészeti-topográfiai feldolgozását.

1.2.3. Régészeti terepbejárás

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet az újonnan beépítésre szánt területek esetében írja elő kötelezően a település régészeti örökségének terepbejárással történő felmérését. Lendvajakabfa településtervében mezőgazdasági, közúti közlekedési és vízgazdálkodási területek beépítésre szánt területbe sorolása történik. A vizsgálat célja az érintett, jelenleg beépítetlen területek aktuális felszíni állapotának és bejárhatóságának felmérése, továbbá a régészeti érintettségre utaló felszíni leletek, jelenségek vagy egyéb nyomok esetleges azonosítása volt. A helyszíni szemlére és terepbejárásra 2026. július 30-án került sor.

A község temetőjének területét a valós állapothoz igazodóan módosítják, ennek során a temető bővítéséhez mezőgazdasági területet is különleges temetőterületbe sorolnak. A helyszíni szemle idején a temető mellett fekvő mezőgazdasági területet összefüggő szőjaállomány fedte. A teljes növényborítottság a talajfelszín közvetlen vizsgálatát megakadályozta, ezért a terület régészeti terepbejárásra nem volt alkalmas.

A temető és a mellette fekvő területek délnyugatról fotózva

Az új szennyvíztisztító számára kijelölt terület a község belterületének középső részén, a 65 helyrajzi számú ingatlanon található. A terület jelenleg fás, ligetes jellegű, felszínét gyeppel, aljnövényzet és avartakaró fedi. A növényzettel fedett talajfelszín régészeti terepbejárásra nem volt alkalmas.

A tervezett szabályozási terület délkeletről fotózva

A 8. számú módosítás a Kossuth utcától nyugatra fekvő lakótelkek hátsó, jelenleg kertes mezőgazdasági területbe sorolt részeinek falusias lakóövezetbe sorolására irányul. A módosítással érintett terület környezetében, Lendvajakabfa belterületének nyugati peremén, a Hosszú-dűlőben régészeti terepbejárást végeztem. A terület részben füves-kaszált, részben kukoricával bevetett, mezőgazdasági művelés alatt álló felszín volt. A növényzet a bejárhatóságot részben korlátozta, ugyanakkor a kukoricával bevetett parcella szélén és a növénytörzsek között megfigyelhető talajfelszínen középkori kerámiatöredékek kerültek elő. A felszíni leletszóródás alapján egy korábban ismeretlen régészeti lelőhelyet határoltam le, amely a Lendvajakabfa, Hosszú-dűlő elnevezést kapta. Az új lelőhelyet az Örökségvédelmi Nyilvántartás részére bejelentettem.

Lendvajakabfa, Hosszú-dűlő régészeti lelőhely ÉNy-ről
fotózva

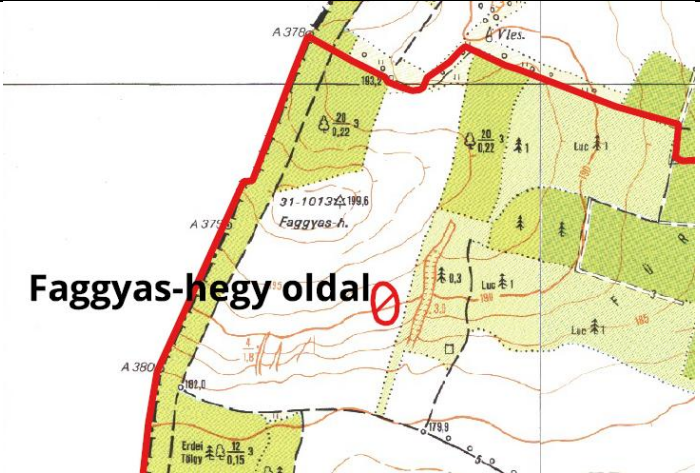
Kerámiatöredékek a kukoricasorok
között

1.2.4. Nyilvántartott régészeti lelőhelyek

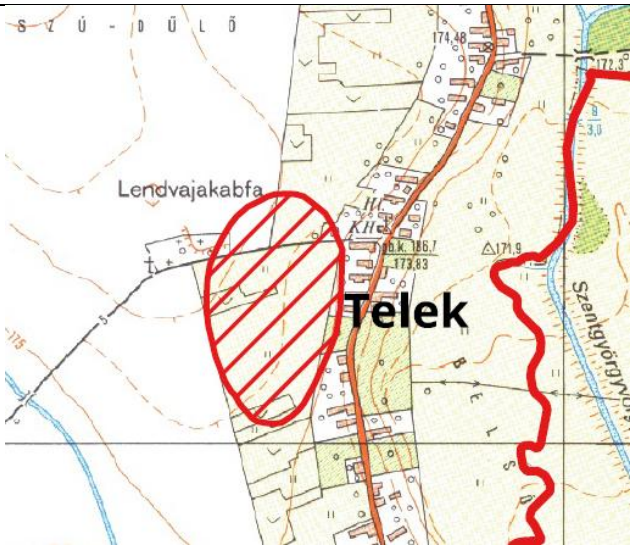
A régészeti lelőhelyek pontos kiterjedése, intenzitása pusztán felszíni vizsgálatokkal (pl. terepbejárásos lelőhely lokalizáció) csak hozzávetőlegesen állapítható meg. A felszíni lokalizációt erőteljesen korlátozó tényezők (pl. vegetáció, beépítés, elfedés, stb.) miatt számos esetben kizárólag a korábbi megfigyelésekre támaszkodhatunk a régészeti érintettség meghatározásánál. A lelőhelyek pontosabb méretéről, intenzitásáról és jelentőségéről csak régészeti feltárás után lehet pontos információkkal szolgálni.

Lendvajakabfa területéről, illetve a községet érintő régészeti környezetből a hatástanulmány készítésének időpontjában négy nyilvántartott, általános védelem alatt álló régészeti lelőhely ismert. Ezek közül három Lendvajakabfa területén található, míg a Nemesnép–Égett-fenyős lelőhely nyugati szélé érinti a község közigazgatási területét.

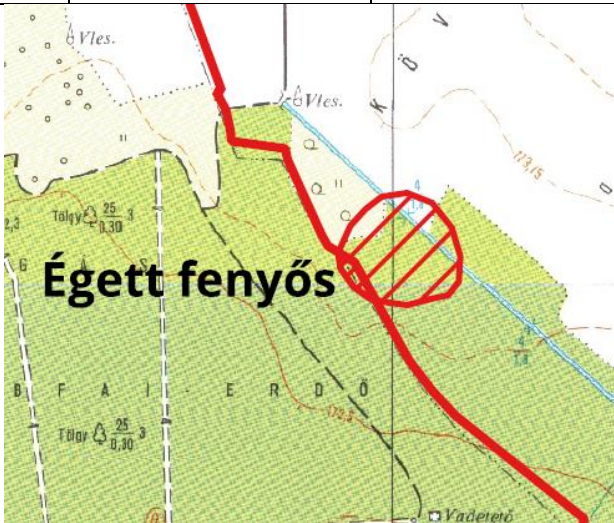
I. Lendvajakabfa, Faggyas-hegy oldal	
Lelőhely azonosítója	67429
Névváltozat	Lendvajakabfa I.
Érintett ingatlanok (hrs. számok)	031/14
A lelőhely kora és jellege	ismeretlen kor – telepnyom
Régészeti tevékenység	Helyszíni szemle: Virágos Gábor – 2006

Jelenlegi állapot	Bolygatott	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés
Lelőhely elhelyezkedése			

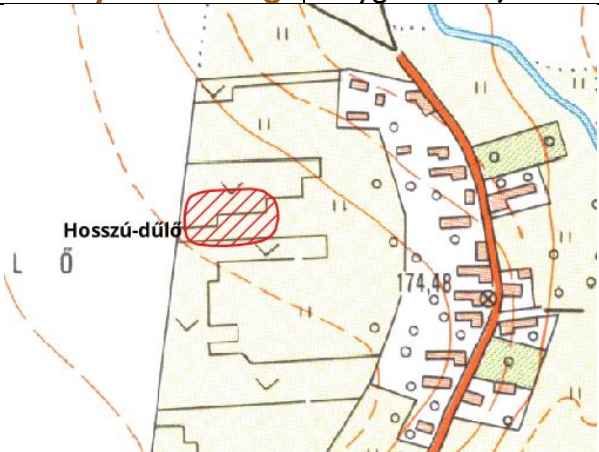
2. Lendvajakabfa, Telek			
Lelőhely azonosítója	67431		
Névváltozat	Lendvajakabfa 2		
Érintett ingatlanok (hrsz. számok)	02908/10, 08/11, 08/12, 08/13, 08/14, 08/15, 08/16, 08/17, 08/18, 08/19, 08/20, 08/21, 08/22, 08/23, 08/24, 08/25, 08/26, 08/27, 013, 019, 020/29, 020/30, 020/31, 020/32, 166/2, 167, 168, 169, 170, 173/1, 173/2, 175, 177, 178/1, 178/2, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192/1, 192/2, 193, 195, 196/1, 196/2, 197, 199, 200, 203/1, 203/2, 203/3, 204, 08/2, 205, 203/4, 198, 174, 08/28, 018/5, 08/47/23, 029/24		
A lelőhely kora és jellege	középkor – telepnyom; késő középkor – telepnyom		
Régészeti tevékenység	Helyszíni szemle: Virágos Gábor – 2006; Terepbejárás: Koller Melinda – 2015; Adatgyűjtés: Koller Melinda – 2015		
Jelenlegi állapot	Bolygatott, mezőgazdasági művelés	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés

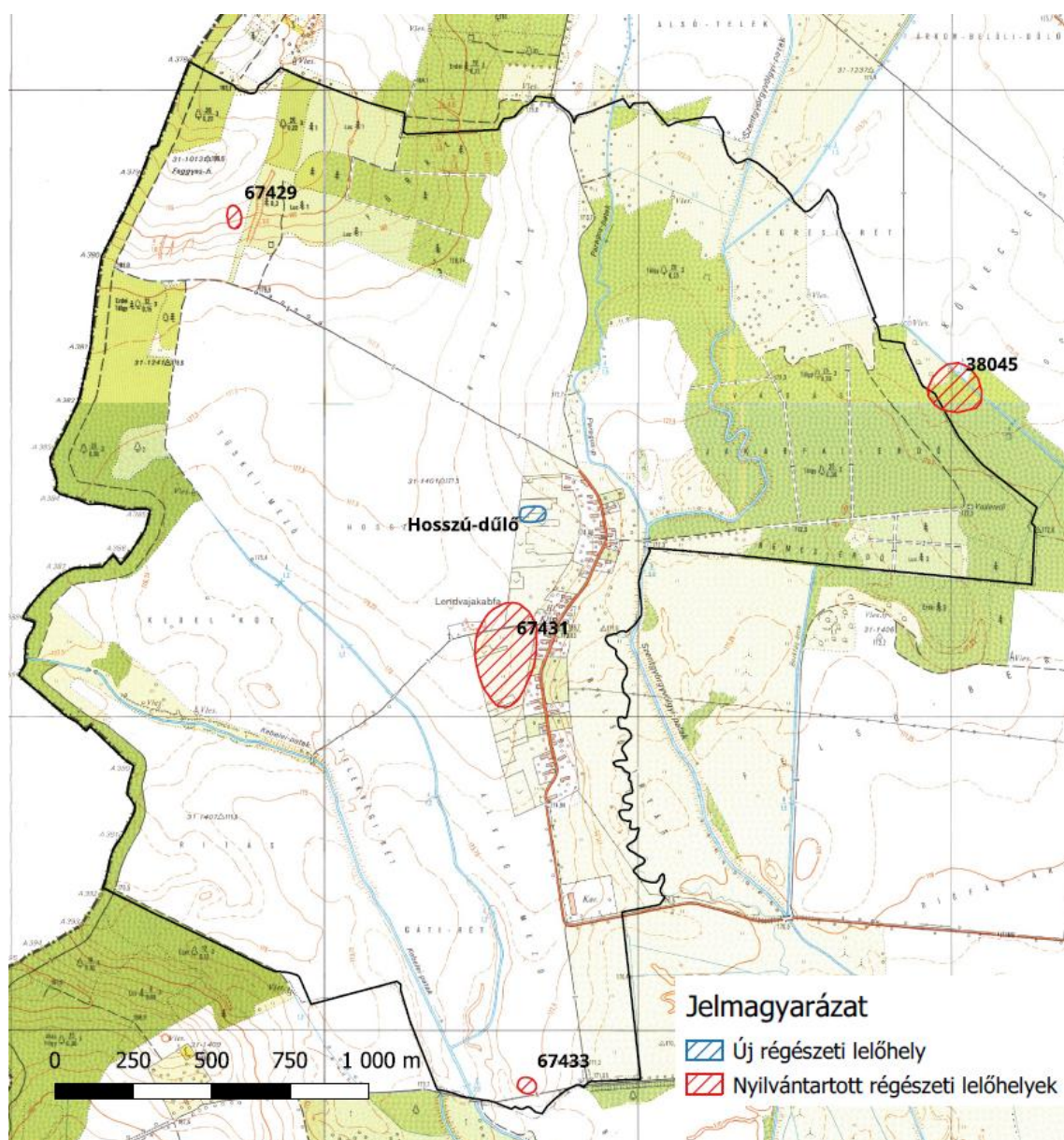
Lelőhely elhelyezkedése	
------------------------------------	--

3. Lendvajakabfa, Alvégi mező			
Lelőhely azonosítója	67433		
Névváltozat	Lendvajakabfa 3		
Érintett ingatlanok (hrs. számok)	08/8, 08/9, 07		
A lelőhely kora és jellege	Árpád-kor – telepnyom; Árpád-kor – salak		
Régészeti tevékenység	Helyszíni szemle: Virágos Gábor – 2006; Adatgyűjtés: Koller Melinda – 2015		
Jelenlegi állapot	Bolyga tott	Veszélyeztetet tség	bolygatás, talajművelés
Lelőhely elhelyezkedése			

4. Nemesnép, Égett fenyős			
Lelőhely azonosítója	38045		
Névváltozat	-		
Érintett ingatlanok (hrsz. számok)	079		
A lelőhely kora és jellege	római kor – halomsír		
Régészeti tevékenység	Terepbejárás: Tábori László – 1982		
Jelenlegi állapot	részben elpusztult	Veszélyeztetettség	növényzet, kincskeresés, rablás, bolygatás
Lelőhely elhelyezkedése			

5. Lendvajakabfa, Hosszú-dűlő	
Lelőhely azonosítója	új lelőhely
Névváltozat	-
Érintett ingatlanok (hrsz. számok)	020/8, 020/9, 020/10, 020/11, 020/12, 020/33
A lelőhely kora és jellege	középkor – telepnyom
Régészeti tevékenység	Terepbejárás: Simmer Livia – 2026

Jelenlegi állapot	Bolygatott	Veszélyeztetettség	bolygatás, talajművelés
Lelőhely elhelyezkedése			

Lendvajakabfa területét érintő ismert régészeti lelőhelyek – EOV térképlapon

1.2.5. 1.2.5. Területhasználat és terület állapota a kulturális örökség összefüggésrendszerében

A kulturális örökség védelme és hosszú távú fenntarthatósága szoros összefüggésben áll a területhasználattal és a földterületek aktuális állapotával. A régészeti lelőhelyek nem önálló, elszigetelt objektumok, hanem tágabb táji és gazdasági környezetbe ágyazódnak, amely közvetlenül befolyásolja megőrzésüket, kutathatóságukat és bemutathatóságukat.

Lendvajakabfa ismert régészeti lelőhelyei a település eltérő táji adottságú részein helyezkednek el: a belterülethez, illetve annak pereméhez kapcsolódó területeken, a művelt külterületi felszíneken, valamint az erdős dombvidéki részeken. A lelőhelyek elhelyezkedése arra utal, hogy a történeti megtelepedés és területhasználat szorosan kapcsolódott a kedvező domborzati adottságokhoz, a vízfolyások és völgyek közelségéhez, valamint a gazdálkodásra és közlekedésre alkalmas térszínekhez.

A jelenleg ismert lelőhelyeken túl régészeti érdekű területként kezelendők a patakok, kisebb vízfolyások és völgyperemek környezetében fekvő, megtelepedésre alkalmas térszínek is. Ezek a területek a bel- és külterületen egyaránt számításba vehetők, mivel a hasonló adottságú, vízhez közeli, de az ártéri részekből kissé kiemelkedő felszínek a különböző történeti korszakokban kedvező feltételeket biztosíthattak az emberi megtelepedés számára.

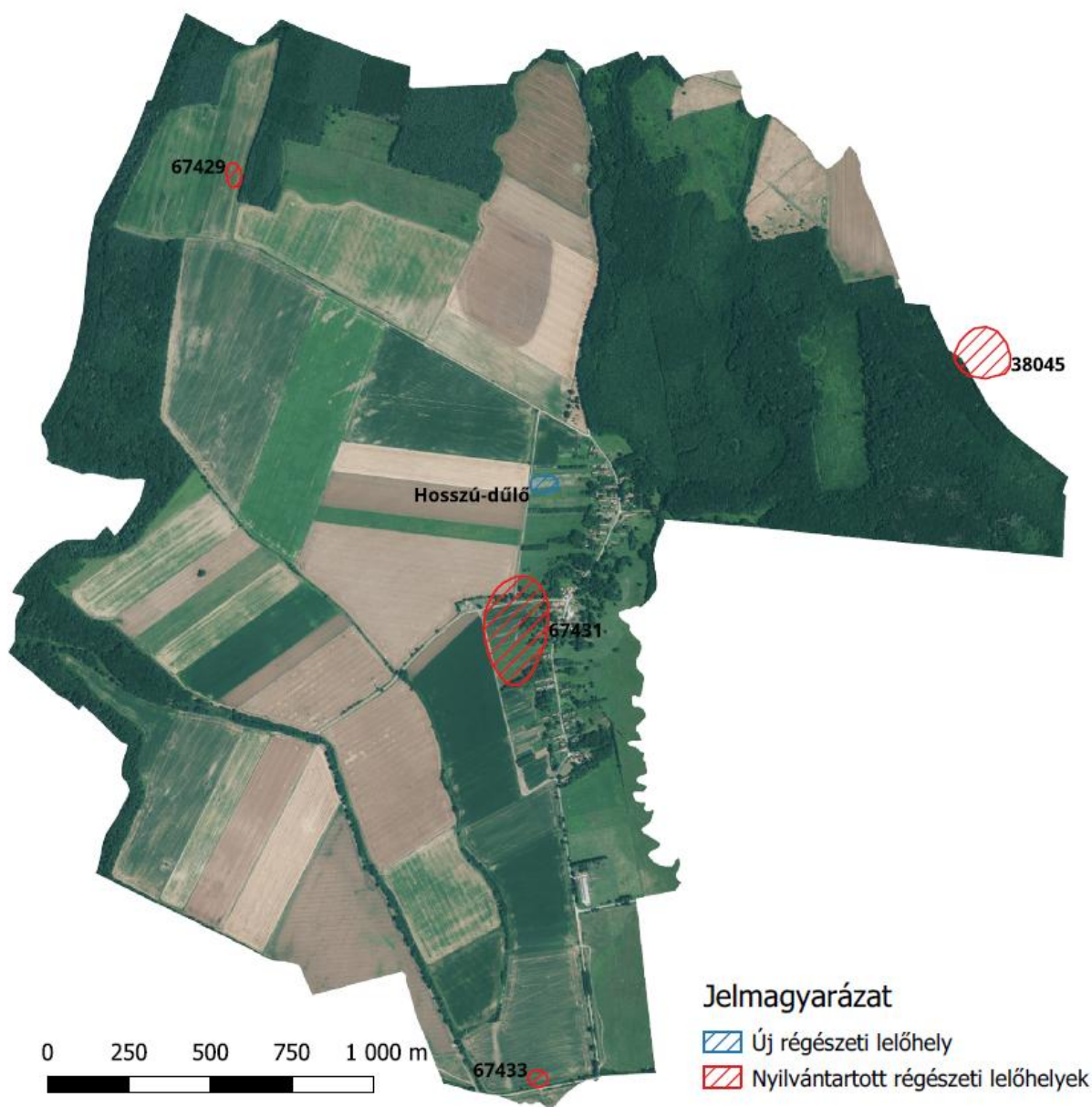
A kulturális örökség szempontjából a terület állapotát döntően az határozza meg, hogy a nyilvántartott régészeti lelőhelyek részben mezőgazdasági művelés alatt álló, részben beépített vagy beépítésközeli, részben pedig erdős területeken helyezkednek el. A mezőgazdasági művelés alatt álló felszíneken a rendszeres talajmunkák a sekélyebben fekvő régészeti jelenségeket veszélyeztethetik, míg az erdős vagy gyeves területeken a lelőhelyek bolygatatlanságának esélye általában nagyobb. A belterületi, illetve belterülethez közeli lelőhelyek esetében ugyanakkor a korábbi és jelenlegi használat következtében a régészeti rétegek bolygatottsága nagyobb mértékű lehet.

A település közigazgatási területén, valamint annak közvetlen környezetében található régészeti lelőhelyek jelenlegi hasznosítása a következő:

	Régészeti lelőhely	Hasznosítás
1.	Lendvajakabfa, Faggyas-hegy oldal (67429)	külterület, általános mezőgazdasági terület
2.	Lendvajakabfa, Telek (67431)	egyrészt falusias lakó- és fásított terület, másrészt külterületi szántó és rét
3.	Lendvajakabfa, Alvégi mező (67433)	külterület, nagyrészt szántó, részben fásított terület
4.	Nemesnép, Égett fenyős (38045)	külterület, erdő
5.	Lendvajakabfa, Hosszú-dűlő	külterület, általános mezőgazdasági terület

A területhasználat jelenlegi jellege a régészeti örökség fennmaradása szempontjából eltérő kockázatokat jelent. Az Alvégi mező, a Faggyas-hegy oldal és a Hosszú-dűlő esetében a mezőgazdasági művelés a felszínhez közeli régészeti jelenségeket érintheti, míg a Telek lelőhely belterületi, illetve belterülethez közeli részei a beépítés, a közművesítés és a kertművelés miatt

lehetnek érzékenyek. Az Égett fenyős erdős területe ezzel szemben kedvezőbb megőrzési feltételeket biztosíthat, ugyanakkor az erdészeti munkák, út- és nyiladéknýtások, valamint a gépi talajbolygatással járó beavatkozások ott is veszélyeztethetik a halomsírok állapotát.

Lendvajakabfa területét érintő ismert régészeti lelőhelyek – Google Satellite

1.3. A védett műemléki értékek települési értékleltára, értékkataszter

1.3.1. a világörökségi, és a világörökségi várományos helyszínek és területek,

Világörökségi, és világörökségi várományos helyszínek és területek nem találhatók Lendvajakabfa község közigazgatási területén.

1.3.2. az országos építészeti örökség elemei,

Országos építészeti örökség elemei Lendvajakabfán nem találhatók.

1.4. A helyi építészeti örökség települési értékleltára, amely értékkataszterben az önkormányzati főépítész által meghatározottak szerint tartalmazza a helyi építészeti örökség országos vagy helyi védelemre méltó elemeit

1.4.1. településszerkezet

A faluszerkezet jellemzőit döntő módon befolyásolták a táj természeti adottságai. A település keletről a Szentgyörgyvölgyi-patak nyugatról a Kebele-patak által határolt észak-déli irányú völgyben jött létre. A korai időszakban bizonyosan átesett a göcseji szegek vidékére jellemző településfejlődési szakaszokon, aztán megrekedt: a jelenlegi szerkezete a 18. századi térképeken látható egyutcás útifalu képét mutatják. Jól felismerhető faluközpont nem alakult ki, egyetlen közintézménye a 19. század végén egy harangtoronnyal együtt épített iskola.

20. Lendvajakabfa 1962. (Forrás: fentrol.hu)

1.4.2. telekstruktúra és az utcavonal-vezetés

A falu a története során nem tudott komoly gazdasági fejlődést produkálni, ezért szerkezete megmerevedett, napjainkra stagnál. A történeti településrész utcája és az utcára néző házak elhelyezkedése őrzi a korábbi állapotot: a patak nyugati oldala mindig beépített volt, de a 20. század elejétől a keleti oldalon is építkeztek, de a század közepétől már megindul az elvándorlás, ezért az új házak a korábbiak helyére kerültek. Új utcákat nem alakítottak ki. A telkek utcavonalra szervezettek, nem túl szélesek, ugyanakkor mélyen behúzódnak a patak felé. A Kossuth utca őrzi a szabálytalan íves formáját.

21. Lendvajakabfa műholdas felvétele (Forrás: google earth)

22. Lendvajakabfa déli határa 100-as istálló 1971. műholdas felvétele (Forrás: google earth)

1.4.3. utcakép vagy utcakép részlet

Lendvajakabfa épületállománya döntően 20. századi eredetű, vegyes képet mutat. A házak a meglévő telekstruktúrába illeszkednek, az épületek a meglévő építési helyen cserélődnek. A település épületállománya döntően a 20. században cserélődött le. Előbb a zsúptetők tűntek el, hiszen a héjalást gyorsan lehet cserélni – ez a településképet nagyban befolyásolta. A szerkezeti és formai változást, a II. világháború utáni években a régi vályog vagy fa szerkezetű épületek teljesen eltűntek a faluból. Elég nagy számban megmaradtak a 20. század eleji téglalakóházak, sok közöttük a lakatlan épület. Pár épületet napjainkban újíttak fel. Az új épületek hagyományos formavilággal készülnek.

23. Kossuth Lajos utca

24. Kossuth L. u. nézete déli irányba

25. Kossuth utca nézete déli irányba

26. Kossuth utca nézete nyugati irányba, a temető felé

27. Kossuth utca, polgármesteri hivatal

28. Az egykori iskolaépület (1890)

29. Az egykori iskolaépület harangtornya (1890)

1.4.4. egyéb településkarakter elemek

A település beépített részei között nagy beépítetlen területek találhatók, ami a megüresedett házhelyeknek köszönhető. A patakok jelenléte, a völgyek és dombok váltakozása és az erdők izgalmas hangulatot adnak a tájnak.

30. Lendvajakabfa külterület – északnyugati irányba

31. Lendvajakabfa a bevezető út felől – északi irányból

32. Lendvajakabfa külterület - a falu déli határa

33. Lendvajakabfa külterület – északnyugati irány

1.4.5. építményrészlet vagy az alkalmazott anyaghasználat, tömegformálás, homlokzati kialakítás

Telepítés

Az épületek tartják a korábban kialakult oldalhatáros építési rendet, figyelembe veszik a domborzati adottságokat és a táj jellegzetességeit. Az utolsó kódisállásos lakóházak a 19. század végén épültek és ha azóta nem alakították át, őket, ma már végóráikat élik. A boronafalú lakóházak eltűntek. A 20. század elején jelentek meg azok a téglapépületek, melyek már az utca vonalával párhuzamos gerincűek, 4-5 tengelyesek.

Tömeg és homlokzat

A településen található építészeti karakter vegyes képet mutat. A régi, de felújított és átépített házak ugyanúgy megtalálhatók, mint az 1960-as évektől kezdve épített típusházak. Ezekből a kis épületállomány miatt mutatóban találunk egyet-egyet, de egységes utcaképet nem tudtak kialakítani. A századfordulós házakat ha nem bontották el, akkor felújították, ablakot és tetőfedést cseréltek, tömegét bővítették. A 60-as évek házai változatlan formában jelennek meg, csak kisebb felújításokat végeztek rajtuk. A bővített régi épületek tetőformája összetetté vált, alaprajzuk az egyszerű téglalapból L-alakúvá, vagy szélesebb téglalappá alakult át. A szobák utcára néznek, ezeknek egy vagy két ablaka és az oromfal vagy a típusházak esetében a sátozott adja az utcavonal építészeti képét. A 30-as évek lakóházai sok helyen elhagyatottan állnak, sajnos nincsenek felújítva, pedig ezek értékes és karakteres épületállományt jelentenének a településkarakter számára. A lakóházak földszintesek, a terepviszonyoknak és a rég kialakult telekosztásnak megfelelően hol előkert nélkül, hol előkertet eltartva sorakoznak. A melléképületek hevenyészettek, a már meglévő, de leromlott állapotú melléképületeket sem bontják el, hanem használják, amíg lehet. Klasszikus pajtából alig van a településen, az ólak és tárolók zöme használaton kívüli, elhanyagolt állapotban várja a pusztulást.

A településen csak helyi védelemre javasolt házakat találunk, melyek közül néhányat már elbontottak. A településnek a falusi élet és gazdálkodás mellett igazán elkötelezett, és az épített értékeket is tiszteltben tartó beköltözőkre lenne szüksége. Jelen pillanatban úgy tűnik, hogy a védelem korlátja lenne ennek a folyamatnak, hiszen sok esetben ez a gátja a korszerűsítésnek és az átalakításoknak. Továbbra is fenn kell tartani a védelemre való javaslatokat, mert ez egy olyan köztes megoldást jelent, ami nem „ítéli halálra a házat” de felhívja a figyelmet arra, hogy értékes, megmentésre érdemes épületről van szó.

Anyaghasználat

A faluképet 100 éve még meghatározó épületformák és anyaghasználat még megtalálhatók a faluban: festett vakolt homlokzatok. A tetőfedés jellemzően égetett agyagcserép, de megtalálható a kiselemes betoncserép, azbesztes pala, bitumenes zsindelyfedés vagy a hullámpala, fémlemez, a korszak divatjának és az épített anyagi lehetőségeinek megfelelően. A fedés színe az aktuális időszak divatját követi, barna, piros, bordó.

Homlokzati kialakítás

A téglaházak felülete kőporos dörzsölt vakolattal vagy – a hőszigetelt házaknál – vékonyvakolattal ellátott. Kialakításuk egyszerű, dísztelen, többnyire eltérő színű sávok osztással rendelkezik vagy eltérő színű lábazattal, párkánnyal és egyszínű homlokzati festéssel. Az új épületek jellemzően hőszigeteltek és vékonyvakolattal készültek. Ablakozásaik és ablakaik aránya már nem követik a hagyományos falusi formát. A régi épületek az oromfalat

osztó koronázópárkánnyal, oromfali ablakkal, pozitív lábazattal, sarokarmírozással, helyenként gazdag, plasztikus, főként geometrikus díszítőmintákkal rendelkeznek.

Kerítések, támfalak

A kerítések állapota, formai kialakítása és anyaghasználata vegyesnek mondható alacsony beton lábazatos fa vagy fém, valamint drótkerítések is megtalálhatók a faluban, sok helyen azonban nincs kerítés.

34. Kossuth Lajos utca nézete észak felé

35. Boronafalú melléképület

36. Kossuth L. u. HRSZ.: 57/I

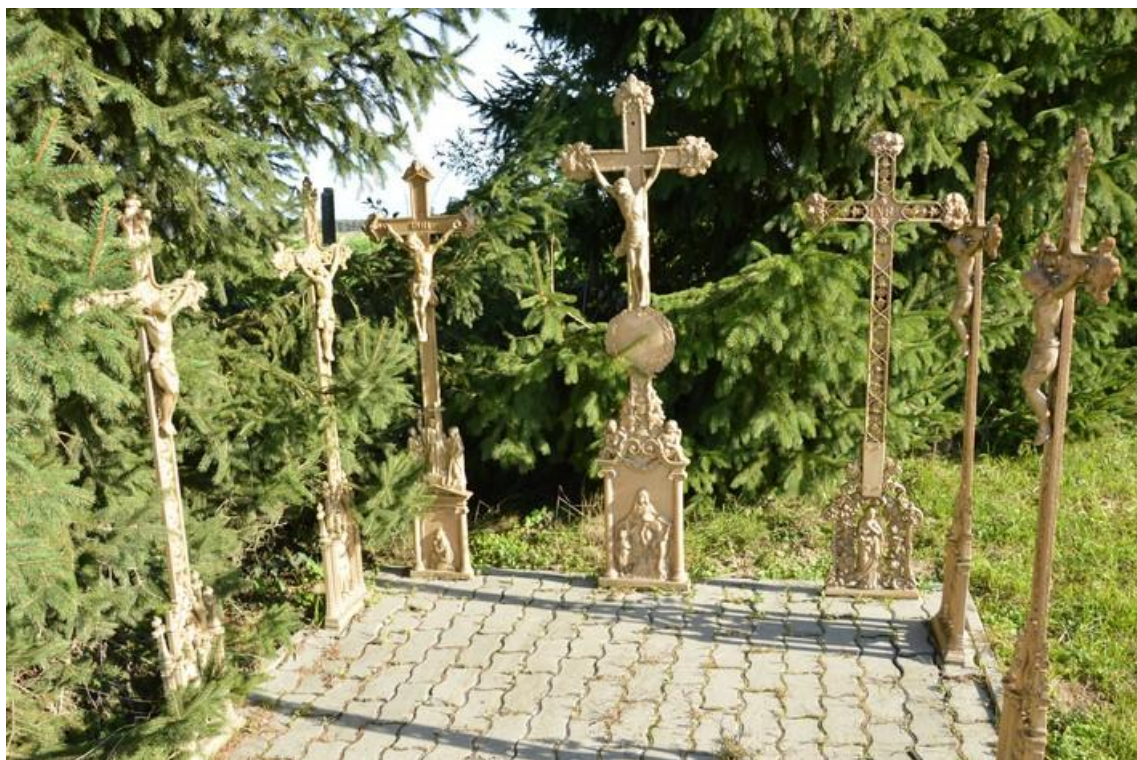
37. Kossuth L. u. HRSZ.: 57/I

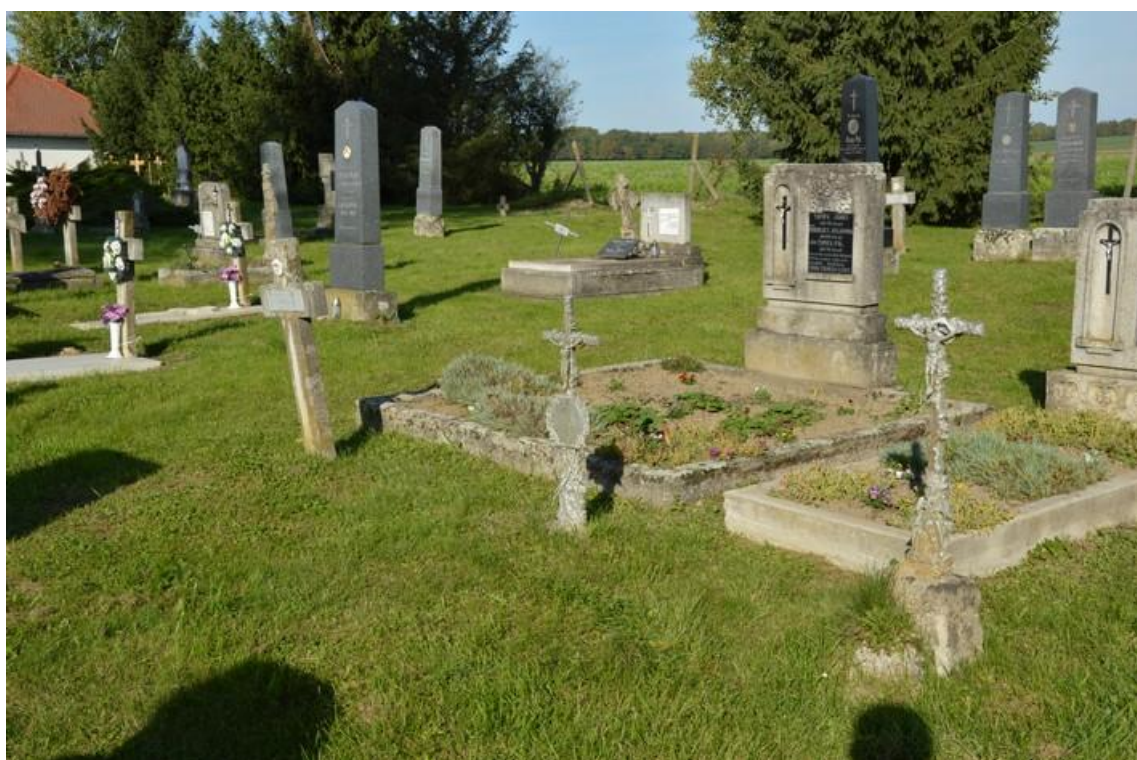
38. Temető

39. Ravatalozó

40. Temetői keresztek gyűjteménye

41. Régi temetői keresztek

42. Mezőgazdasági telep HRSZ.: 02/4

43. Hagyományos pajta

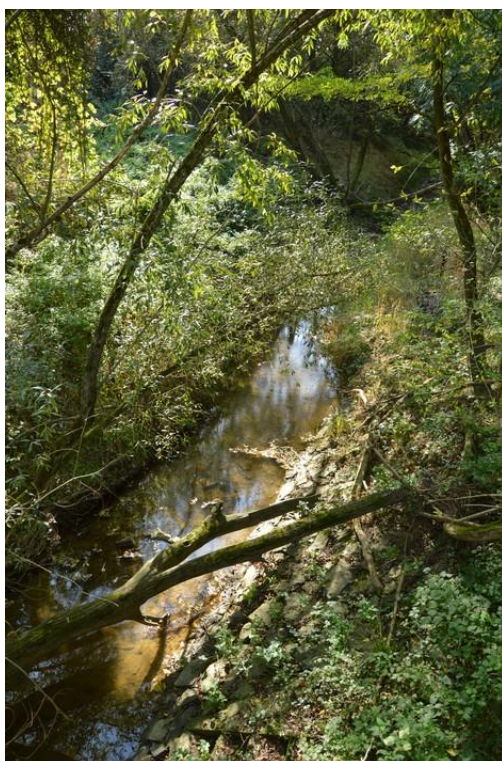
44. Kebele patak

45. Látványtó

46. Látványtó

47. Szentgyörgyvölgyi-patak

Az egyes elemek bemutatása

Helyi védelemre javasolt épületek felülvizsgálata a Kossuth Lajos utcában

	Házszám	Helyrajzi szám	Védelemre javasolt	Indoklás
1.	10.	25	igen	Tömegformája, nyílásrendje építészeti tagozatai miatt a hagyományos falukép karakteres eleme. 20. sz. eleje
2.	12.	216	igen	Szeccessziós lakóház, tömegformája, nyílásrendje építészeti tagozatai miatt a hagyományos falukép egyedi, karakteres eleme. 20. sz. eleje
3.	21.	204	nem	Lebontásra került.
4.	22.	203/4	igen	Tömegformája, nyílásrendje építészeti tagozatai miatt a hagyományos falukép karakteres eleme. Építés ideje: 1931.
5.	27.	193	nem	Védelmre érdemes értékei megszűntek.
6.	29.	190	igen	Hagyományos népi lakóház, tömegformája, nyílásrendje építészeti tagozatai miatt a hagyományos falukép karakteres eleme. 19. sz. vége, 20. sz. eleje
7.	30.	51	igen	Tömegformája, nyílásrendje építészeti tagozatai miatt a hagyományos falukép karakteres eleme. 20. sz. eleje
8.	36.	172/1	igen	A korábbi iskolaépület, harangtoronnyal, 1890-ben épület. A település egyetlen közfunkciót ellátó épülete. Tömegformája, nyílásrendje építészeti tagozatai miatt a falukép karakteres eleme.
9.	56.	144/2	nem	Védelmre érdemes értékei megszűntek.
10.	65.	129	igen	Tömegformája, nyílásrendje építészeti tagozatai miatt a hagyományos falukép karakteres eleme. 20. sz. eleje

48. Kossuth L. u. 10.

49. Kossuth L. u. 12.

50. Kossuth L. u. 12. - építészeti részletek

51. Kossuth L. u. 12. - építészeti részletek

52. Kossuth L. u. 22.

53. Kossuth L. u. 29.

54. Kossuth L. u. 27.

55. Kossuth L. u. 30.

56. Kossuth L. u. 36.

57. Kossuth L. u. 65.

1.4.6. táj- és kertépítészeti alkotás, egyedi tájérték, növényzet

Egyéb táj- és kertépítészeti alkotás, egyedi tájérték, növényzet

megnevezése:	Látványtó	
címe:	Kossuth utcától keletre	hrsz: 92/1
védelem:	nem védett	

1.4.7. szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor

megnevezése:	Temetői feszület maradványa	
címe:	Fő u. 2.	hrsz: 055/I;017;018/5
leírás:	A homokkő feszület megrongálódott állapotban áll a temetőben. Az alsó részén a négy sarokra helyezett csavart oszlopok félköríves záródású fülkét tartanak, melyben imádkozó Mária alak áll. Alsó részén egy új, arany betűkkel vésett kőlapon az állítás körülményei olvashatók. „Isten / dicsőségére / emeltették Jakabfai lakosok / Zsuppán József és neje Szunyog Rozália / és gyermekei József és Mária / 1913.” A kereszt maradványát fa szerkezetű tetővel fedték le, hogy ne rongálja tovább az időjárás. A kereszt megmaradt töredékei a talapzat mellett található.	védelme: helyi védelemre javasolt
jellemzői, értékei:	Anyaga, formai kialakítása, plasztikai értékei, eredeti, bizonyíthatóan hiteles színezése. Az értékvédelem a tágabb környezetével együtt értendő (rálátás, megközelítés).	
datálása:	1913.	
felújítási javaslat:	Helyreállítás, restaurálás restaurátor szakemberrel.	

megnevezése:	Útszéli feszület	
címe:	Kossuth Lajos utca	hrszt: 57/2
leírás:	A műkö feszület egy kályhaezüsttel lefestett kovácsoltvas ráccsal elkerített és beton térkővel már felújított kis posztamensen áll. A három részes feszület, alsó részén az állítás körülményei olvashatók. „BAKON JÁNOS M.kir 20 honv. gy. ezredbeli közkatona az olasz harctéren hősi halált halt 1917. emlékére eltemették édes anyja és testvérei Élt 19 évet.” Az alsó rész kiugró egyszerű párkánnyal zárul melyen újabb felirat olvasható: „ISTEN DICSŐSÉGÉRE 1942” A középrészen a Szűz Mária Szeplőtelen szíve szobor áll, felette a kereszt magasodik a megfeszített Krisztus alakjával, feje felett szegezett pergamen, INRI felirattal. A kereszt végei egyenes záródásúak.	védelme: helyi védelemre javasolt
jellemzői, értékei:	Anyaga, formai kialakítása, plasztikai értékei. Az értékvédelem a tágabb környezetével együtt értendő (rálátás, megközelítés).	
datálása:	1942.	
felújítási javaslat:	posztamens javítása, kerítés tisztítása és újrafestése, a kereszt és szobor tisztítása.	

megnevezése:	Útszéli feszület	
címe:	Lendvajakabfa határa	hatsz: 228
leírás:	Háromrészes útszéli feszület. Az alsó részén az állítás körülményei olvashatók Középrészen a sarkokra helyezett leveles oszlopfőekkel oszlopok félköríves záródású fülkét tartanak. A fülkében imádkozó Mária szobor áll. A középrészt félköríves faragott párkány zárja, a sarkokon növényi motívumokkal. A kereszt karélyos záródású, rajza a megfeszített Krisztus alakjával, felette a pergamen INRI felirattal. „ Isten dicsőségére és a háború alatt gyermekeinkkel tett / fogadalmunk emlékére emeltették / Zsuppán György és neje Hencz Eszter / és gyermekei Pál és Gyula / 1928.” „Wapper I. Z.Eg. Alkotó: Wapper Ignác, Zalaegerszeg	védelme: helyi védett
jellemzői, értékei:	Anyaga, formai kialakítása, plasztikai értékei, eredeti, hiteles színezése. Az értékvédelem a tágabb környezetével együtt értendő (rálátás, megközelítés).	
datálása:	1928	
felújítási javaslat:	Tisztítás, helyenként anyagpótlás.	

megnevezése:	Szent Jakab szobra	
címe:	Kossuth L. u. 36.	hrsz: 172/I
leírás:	Fából faragott szobor. Németh Dezső alkotása	védelme: nincs
jellemzői, értékei:	Anyaga, formai kialakítása, plasztikai értékei. Az értékvédelem a tágabb környezetével együtt értendő (rálátás, megközelítés).	
datálása:	2010-es évek	

megnevezése:	A világháborús hősök emléktáblái	
címe:	Kossuth L. u. 36.	hrsz: 172/I
leírás:	Moson kavics felületű beton posztamensen elhelyezett két kőtábla, középen a magyar címerrel. A táblákon a hősök neve olvasható, bal oldalon az első, a jobb oldalon a második világháborúban elhunytak névsora.	védelme: nincs
jellemzői, értékei:	Anyaga, formai kialakítása, plasztikai értékei, eredeti, hiteles színezése. Az értékvédelem a tágabb környezetével együtt értendő (rálátás, megközelítés, védelem).	
datálása:	1994. felújítva 2014-ben	

2. A rendezés során tervezett változások hatáselemzése

2.1. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése

Az értékleltárban szereplő elemek közül a relevánsan várható tervezett változások az alábbiak lehetnek:

- a kő fészületek, emlékmű felújítása
- lakóépületek felújítása, korszerűsítése

Konkrét változtatások rövid- és középtávon előre nem tervezettek, az elemek állapota határozza meg, hogy milyen beavatkozásra van szükség.

Az értékleltárban szereplő egyes elemek tekintetében változások nem tervezettek. A helyi építési szabályzatban megállapított építési övezetek vagy övezetek beépítési előírásai (melybe az elemek tartoznak) biztosítják az értékek fennmaradását, mely nagyban függ a tulajdonos által elvégzendő karbantartási munkálatok megvalósulásától.

2.2. A 2.1. pontban szereplő változások hatásai

2.2.1. a régészeti örökségre

Lendvajakabfa településfejlesztési terve fejlesztési akcióterületet nem állapít meg. A településrendezési terv kilenc, eltérő jellegű területfelhasználási módosítást tartalmaz, amelyek részben a kialakult állapotoknak megfelelő övezeti besorolás kialakítására, részben új területhasználatok kijelölésére irányulnak. A régészeti örökségre gyakorolt hatás elsősorban nem a tervi átsorolásokból, hanem az azok alapján később megvalósuló, földmunkával járó beavatkozásokból adódhat.

A módosítással érintett ingatlanok helyrajzi számainak és a régészeti lelőhelyek nyilvántartási adatainak összevetése alapján három módosítás esetében igazolható helyrajzi szám szerinti közvetlen régészeti érintettség. A temető területének valós állapothoz igazítására irányuló 2. számú módosítás a 018/5 és 174 hrsz.-ú ingatlanokon, a meglévő közút kiszabályozására irányuló 4. számú módosítás a 173/2 hrsz.-ú ingatlanon, a községközpont kialakítására irányuló 5. számú módosítás pedig a 170 hrsz.-ú ingatlanon érinti a Lendvajakabfa, Telek (67431) nyilvántartott régészeti lelőhelyet.

A Telek lelőhelyen középkori és késő középkori településnyomok ismertek. A módosításokhoz kapcsolódó későbbi temetőhasználat, útépítés, épületalapozás, közműfektetés, tereprendezés és egyéb talajbolygatás régészeti objektumok, rétegek és leletek sérülését vagy pusztulását okozhatja. A temető mellett fekvő mezőgazdasági területet a 2026. július 30-án végzett helyszíni vizsgálat idején összefüggő szójaállomány fedte, ezért a talajfelszín régészeti terepbejárással nem volt vizsgálható.

Az 1. számú módosítással érintett 031/15 hrsz.-ú ingatlan a Lendvajakabfa, Faggyas-hegy oldal (67429) nyilvántartott régészeti lelőhely közvetlen környezetében található, de a rendelkezésre álló helyrajzi számos adatok alapján a módosítás és a lelőhely között területi átfedés nem áll fenn. Az övezeti besorolásnak a meglévő erdőállapothoz történő igazítása önmagában nem jár régészeti hatással, az esetleges későbbi talajbolygatással járó erdészeti beavatkozások során azonban a lelőhely közelségét figyelembe kell venni.

A 8. számú módosítással érintett lakótelkek a Lendvajakabfa, Hosszú-dűlő elnevezésű új régészeti lelőhely közvetlen környezetében helyezkednek el, de a rendelkezésre álló helyrajzi számos adatok alapján azt közvetlenül nem érintik. Az új lelőhelyet a 2026. július 30-án végzett régészeti terepbejárás során előkerült középkori kerámiatöredékek alapján lehetett

azonosítani és lehatárolni. A felszíni leletszóródás alapján meghatározott lelőhelyhatár csak hozzávetőleges, ezért a lakótelkek későbbi beépítése és közművesítése során a lelőhely közelségét figyelembe kell venni.

Az új szennyvíztisztító számára kijelölt 65 hrsz.-ú ingatlan nyilvántartott régészeti lelőhelyet nem érint. A terület fás, ligetes, növényzettel és avarral fedett felszíne régészeti terepbejárásra nem volt alkalmas, ezért korábban ismeretlen régészeti emlékek jelenléte nem zárható ki.

A 3., 6. és 9. számú módosítás, valamint az Alvégi mező (67433) és a Nemesnép, Égett fenyős (38045) lelőhelyek között közvetlen területi kapcsolat nem állapítható meg. A 7. számú módosítás keretében a Kossuth Lajos utca mentén tervezett útszélesítés visszavonásával érintett területsávok a szabályozási terv térképi ábrázolása alapján részben a Telek (67431) lelőhely területére esnek. Mivel a módosítás nem új beruházás kijelölésére, hanem a korábban tervezett útszélesítés visszavonására irányul, önmagában nem idéz elő új, földmunkával járó régészeti veszélyeztetést. A Kobilje irányába jelölt elvi összekötő út települési csatlakozó szakasza a terv térképi ábrázolása alapján érinti a Telek (67431) régészeti lelőhelyet. Az érintettség pontos területi kiterjedése a nyomvonal és a szabályozási szélesség véglegesítése után határozható meg.

A nyilvántartott és az újonnan azonosított régészeti lelőhelyeket a földmunkával járó beruházásokkal lehetőség szerint el kell kerülni. Amennyiben ez nem biztosítható, a veszélyeztetett területrészen a hatályos jogszabályok szerinti régészeti feladatellátást kell elvégezni. Nagyberuházás esetén a Kötv. 23/C. §-ában foglaltak szerint előzetes régészeti dokumentációt kell készíteni.

Amennyiben a lelőhelyeken kívül végzett földmunka során régészeti emlék, lelet vagy annak tűnő tárgya kerül elő, a munkát azonnal abba kell hagyni, és értesíteni kell az örökségvédelmi hatóságot, valamint a régészeti feltárással jogosult Zalaegerszegi Múzeumok Igazgatóságát. Az intézkedésig gondoskodni kell a helyszín és a lelet felelős őrzéséről.

2.2.2. a történeti településre, település- és tájszerkezetre

Az egyes elemek fenntartása, állagmegóvása, karbantartása vagy felújítása kedvező a történeti településre, mert a fennmaradó elemek egy letűnt társadalom fennmaradt elemei, a történelem egy-egy lenyomta, mely a helyi identitástudatot erősíteni tudja. Az elemek nincsenek hatással a település- és tájszerkezetre.

2.2.3. a települési értékleltárban szereplő műemléki értékekre

A községben nincs országosan védett műemlék.

3. Az értékvédelmi terv tartalmazza

3.1. az értékleltárban szerepeltetett értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények

A védendő utcaképek meghatározása

Az utcakép a falu képének meghatározója, ezért védelme a hagyományos falukép megőrzésének biztosítója. Fontos a sajátos utcavonal és beépítési vonalak megőrzése. Az utcakép védelme a telkek méretének, a beépítés ritmusának megőrzésével, a házak léptékének betartásával külön megterhelés nélkül alkalmas e célra.

Nem azonosítottunk olyan értékes utcaképet a községben, melynek védelméről rendelkezni kellene.

Településképi helyi védelem

A települési értéktár számba veszi a falu jellegzetes építményeit. Az értéktárban feltüntettük a helyi településképi védelemre javasolt architektúrákat, szobrokat (keresztek), stb.

Az értéktár alapján a védelemre érdemes értékek a helyi településképi védelmét is magába foglaló helyi építési szabályzat rendelet mellékletébe kerülnek ill. a jelenlegi rendelet felülvizsgálatával kerülhet be.

3.2. az önkormányzati feladatok meghatározása

Jogalkotás jellegű tevékenység

A törvényi előírás alapján a Településképi Arculati Kézikönyv (TAK) felülvizsgálata/gondozása a hatástanulmány alapján. A TAK és e hatástanulmány alapján helyi településképi védelmi rendelet kiegészítése, utcakép védelem megjelölése. Az utcakép védelmi javaslatoknak és a hagyományos faluképre jellemző lakóépületek fejlesztési javaslatainak szabályozási tervekbe való beépítése.

Örökségvédelmi tevékenység

- A Településképi Arculati Kézikönyv ismertetése és közreadása a helyi emberek széles körében (pl.: honlapra való feltöltés)
- A helyi védelem kihirdetése és a fejlesztési lehetőségek ismertetése
- Pályázati támogatási lehetőségek keresése, megteremtése a helyi utcaképi és egyedi védelem alatt álló épületek felújításához
- Zöldterületek és közterületek szabadtér építészeti tervezés alapján való fejlesztése, gondozása